

Gehandicapten worden steeds ouder

De bevolking van Nederland is geleidelijk aan het vergrijzen. Het gevolg is een toenemende vraag naar zorg. Daar is in Nederland, met het toch al nijpende tekort aan mensen in de gezondheidszorg, urgente aandacht voor nodig. Maar de komende vergrijzing van mensen met een verstandelijke beperking is verhoudingsgewijs nog veel omvangrijker.

De sterke vergrijzing van mensen met een verstandelijke beperking komt met name doordat de levensverwachting van deze groep is toegenomen. Nog niet zo lang geleden werden veel mensen met een verstandelijke beperking niet ouder dan veertig jaar. Door een goede medische behandeling, zorgverlening en opvang of begeleiding worden mensen met een beperking steeds ouder. Bovendien treedt veroudering bij deze mensen doorgaans al in rond het vijftigste levensjaar. Naast andere gezondheidsproblemen die samenhangen met ouder worden, zal ook dementie bij verstandelijk beperkten de komende jaren een groter probleem worden.

Kwaliteit moet meegroeien

Het toenemend aantal ouderen met een beperking leidt tot meer druk op de zorginstellingen en de opvangvoorzieningen. Wil de kwaliteit van zorg meegroeien met de zorgvraag, dan zullen medewerkers in de zorgsector voldoende geschoold moeten zijn om signalen te herkennen. Investeren in de opleiding van de medewerkers is daarom de komende jaren van groot belang. Daarbij moet er ook aandacht komen voor specifieke doelgroepen zoals de groep mensen met het syndroom van Down met een verhoogde kans op allerlei medische problemen en dementie.

Projectaanvraag

KansPlus heeft gemerkt dat er versnipperd initiatieven ontstaan om aandacht te besteden aan de vergrijzingproblematiek. Er is allerlei informatie, maar deze informatie gaat te weinig uit van het perspectief van de cliënt. Om hier wat aan te doen heeft KansPlus een projectaanvraag ingediend, die helaas is afgewezen. Nu wordt gewerkt aan een nieuwe aanvraag, voor een project van behoorlijke omvang met veel deelprojecten. Hierover wordt momenteel overleg gevoerd met diverse partijen.

Dossier veroudering

In dit dossier besteden we in twee interviews aandacht aan de problematiek van veroudering bij mensen met een verstandelijke beperking. Het eerste interview is met Ans Willemse, Tweede Kamerlid voor het CDA en woordvoerder over onder meer de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Het tweede interview is met dr. Marian Maaskant. Zij is verbonden aan de universiteit van Maastricht en houdt zich bezig met de kenmerken van de Nederlandse situatie en de huidige stand van zaken in de kennis rondom dementering bij mensen met een verstandelijke beperking.

‘Professionals moeten fijne voelsprietten ontwikkelen’

De gehandicaptensector moet met antwoorden komen op de vergrijzing van mensen met een verstandelijke beperking, vindt Tweede Kamerlid Ans Willemse-van der Ploeg van het CDA. ‘De sector moet meegroeien met de samenleving. Er is sprake van vergrijzing, waardoor er meer personeel voor deze leeftijdscategorie beschikbaar zal moeten zijn.’

Haar portefeuille is breed en divers. Willemse is onder meer woordvoerder voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), het ouderenbeleid, de Wet gelijke behandeling voor mensen met een handicap of chronische ziekte, patiëntenrechten, mantelzorg, vrijwilligerswerk en palliatieve zorg. Als woordvoerder van een breed zorgterrein, waaronder de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking, gaat Ans Willemse regelmatig op werkbezoek bij zorginstellingen. Om een zo breed en realistisch mogelijk beeld te krijgen van de zorginstelling voert zij diverse gesprekken, leest instellingsbreed. Zo gaat Willemse altijd in gesprek met bewoners en cliëntenraad, met personeel, management, Raad van Bestuur en Raad van Toezicht. Bij rondleidingen door de instelling worden alle afdelingen en voorzieningen bekeken: van sanitair tot slaapkamers, van werkruimten tot woonkamers. Zo probeert ze zich een goed beeld te vormen van de manier waarop zorginstellingen functioneren.

Meegroeien

Op de vraag hoe er omgegaan moet worden met veroudering bij de groep mensen met een verstandelijke beperking, antwoordt zij dat op de eerste plaats de sector zelf antwoorden zal moeten vinden, uiteraard in overleg met de doelgroep. Uitgangspunt is dat mensen zo lang mogelijk en zo veel mogelijk actief kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Dat geldt voor ouderen en dat geldt ook voor ouderen met een verstandelijke beperking. ‘De sector moet meegroeien met de samenleving. Er is sprake van vergrijzing, ook in deze doelgroep, waardoor er meer personeel voor deze leeftijdscategorie beschikbaar zal moeten zijn. Daarnaast wordt er tegenwoordig veel beter nagedacht over hoe mensen met een beperking in de samenleving kunnen functioneren. Waar nodig kan zorg en opvang intramuraal worden geboden in een verzorgingshuis of instelling voor mensen

